

Landshypotek Bank

Fakta om vårbruket

En översiktlig sammanställning av vårbruket och lantbruket i Sverige och flera av landets regioner.

April 2025

Som man sår får man skörda

Vårbruket är en viktig milstolpe för det svenska lantbruket och för svensk livsmedelsproduktion och en grundläggande del av landets livsmedelsförsörjning.

I år har många lantbrukare i södra och mellersta Sverige kunnat starta tidigare än vanligt. En lång rad faktorer – bl.a. temperatur, nederbörd och ljus – inverkar på den slutliga skörden. Som lantbrukare blir det därför extra viktigt att fokusera på de aspekter man själv kan styra över, såsom val av grödor och tidpunkt för sådd.

På följande sidor finns korta beskrivningar och statistik om vårbruket och lantbruket i Sverige, både på nationell och regional nivå. Inte alla men flera stora jordbruksregioner presenteras från söder till norr, eftersom vårbruket vanligtvis breder ut sig över landet i den ordningen.

Statistiken kommer från Jordbruksverket och SCB, och sammanställningen har gjorts av Landshypotek Bank under mars och april 2025.

Snabba fakta om vårbruket

- **Kommer igång när våren anlänt.**
Vårbruket kommer igång efter vintern, när tjälen gått ur marken och jorden torkat tillräckligt för att fröna ska få gynnsamma förutsättningar att gro.
- **Omfattar flera delar.** Vårbruket inbegriper huvudsakligen harvning och sådd samt gödsling av vår- och höstsådda grödor. Ibland har de grödor som såddes under hösten inte klarat vintern eller drabbats av viltskador; i de fallen behöver lantbrukaren dessutom så om för att kompensera för bortfallet.
- **Vilka grödor** som sås varierar beroende på var i landet man befinner sig, eftersom viktiga förutsättningar, som klimat och jordmån, kan se olika ut i olika regioner. Efterfrågan och andra marknadsförutsättningar är också av stor betydelse.

Läget och känslan

I egenskap av en av jordbruksårets största milstolpar är vårbruket förenat med både stor förväntan och anspänning. Det är mycket som står på spel – för såväl varje enskild lantbruksföretagare som för svensk livsmedelsproduktion.

Läget och känslan kring årets vårbruk har varit generellt positiv.

– 2000-talets tidigaste vårbruk skapar goda förutsättningar! Jorden har retat sig fint på många håll och vårvinterfrosten ser ut att i år inte lyckats skada grödorna. Många lantbrukare är fyllda med tillförsikt, säger Lars-Johan Merin, när vi pratar med honom i mitten av april. Lars-Johan är lantbrukare i Fellingsbro i region Örebro och förtroende i Landshypotek Ekonomisk Förening.

En bra start på växtodlingsåret med tidigt vårbruk skapar goda förutsättningar.

– Många faktorer styr det finansiella utfallet inom jordbruket men till ungefär hälften brukar man säga att det är det årsmånen, det vill säga vädret, en tidig vår skapar längre tid för grödorna att gro och växa till sig, säger Stefan Malmström, affärschef för jord- och skogsfinansiering på Landshypotek Bank.

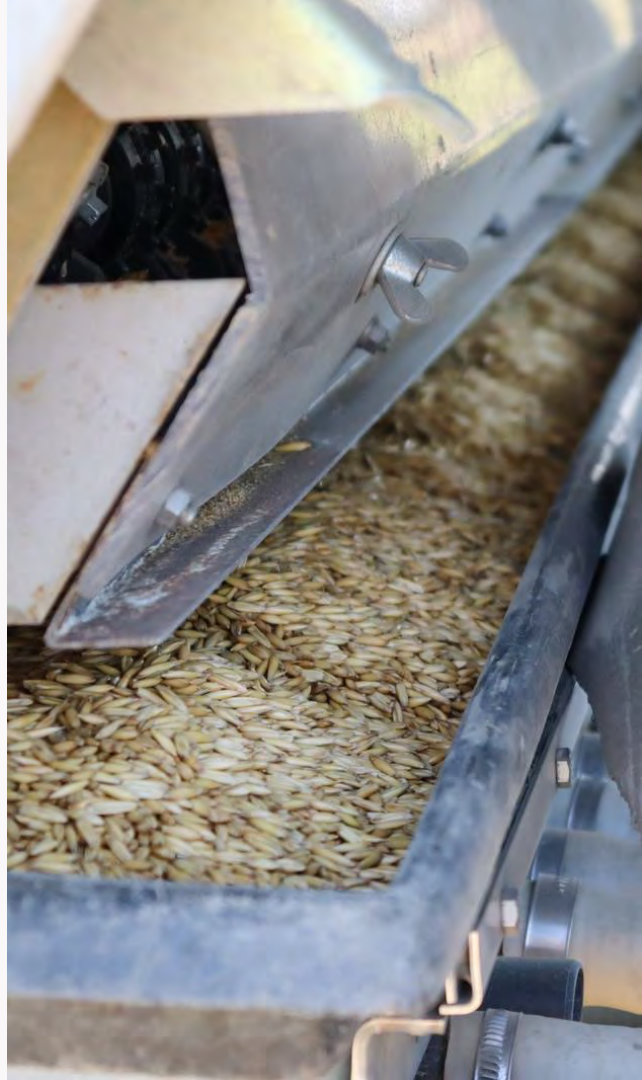
Ett tidigt och bra vårbruk är också psykologiskt viktigt. Det ger en positiv känsla och råg i ryggen för att satsa framåt.

– Vårbruket har inte bara en stor påverkan på årets försörjning för både samhälle och lantbrukare. Det påverkar också den längre tanken – motivationen och förutsättningarna för investeringar och beslut. En god start på odlingsåret är goda nyheter för både lantbrukare och konsumenter i dessa oroliga tider.

Tendenser och observationer

- **Tidigare.** I stora delar av landet har vårbruket och vårsådden i år startat ungefär en månad tidigare än normalt, p.g.a. att vädret varit torrare och varmare. Känslan bland lantbrukare runtom i Sverige är att det har gått bra med själva vårbruket. Efter sådden finns dock en oro på flera håll då det p.g.a. lite nederbörd är torrt i markerna, vilket kan hämma grödornas tillväxt, och för låga grundvattennivåer, vilket kan skapa problem under sommaren.
- **Minskar på längre sikt.** Finns en viss trend att andelen vårsådd areal minskar i Sverige. En större andel av arealen sås under hösten. Orsaken är främst högre ekonomiskt netto.
- **Skörden 2024 var betydligt bättre än året innan.** Detta som en följd av mer gynnsamma väderförhållanden. Samtidigt var det en stor variation både i volym och kvalitet. Stora skillnader var det också regionalt som lokalt.
- **Osäkert världsläge med handelskrig.** Ett globalt tullkrig initierat av Trump-administrationen skapar osäkerhet inom jordbrukssektorn vad gäller både insats- och avsalupriser.

Mer fakta om vårbruket och jordbruket

På följande sidor presenterar vi korta beskrivningar och statistik om vårbruket specifikt och lantbruket generellt i Sverige – såväl på nationell nivå som i några av Sveriges regioner.

Regionerna presenteras från söder till norr, eftersom det är i den ordningen som vårbruket brukar rulla ut över landet.

Statistiken är från Jordbruksverket och SCB.

Sammanställningen har gjorts av Landshypotek Bank i april 2025

Landareal 2024 (ha)*	40 727 200
Åkermark 2024 (ha)	2 526 256
Antal jordbrukare juni 2024	55 400
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Vall (42%), Höstvete (16%), Vårkorn (11%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Vårkorn (11%), Havre (6%), Vårvete (3%)
Prel. skörd 2024 jämfört med 2023	Spannmål: +19% Oljevaxter: -7% Ärter & åkerbönor: +21%

Skåne län

- Viktig jordbruksregion. 17% av landets åkermark finns i länet*. 40 % av länets landareal utgörs av åkermark.
- Jordbruksföretagen i länet har i genomsnitt 66 hektar åker i länet .
- Skånes spannmålsskörd 2024 utgjorde preliminärt 27 % av landets totala, 45 % av landets skörd av oljeväxter samt 7 % av hela Sveriges skörd av ärtor och åkerböna.
- Sockerbetor och potatis är stora grödor i Skåne. Den totala skörd av sockerbetor och potatis utgör normalt omkring 97 respektive 50% av hela landets produktion.

Mer om lantbruken i Skåne

Skåne är en av Sveriges viktigaste jordbruksregioner. I södra delen odlas främst spannmål, betor, potatis och raps på de öppna fälten. Runt Kristianstad finns mycket grönsaksodlingar. I norra delen är det mycket vallodling som blir djurfoder.

Landareal 2024 (ha)*	1 096 308
Åkermark 2024 (ha)	432 902
Andel av landets åkerareal 2024 (%)	17%
Antal jordbrukare juni 2024	7 053
Andel av landets totala antal jordbrukare 2024	13%
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Höstvet (25%), Vall (22%), Vårkorn (15%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Vårkorn (15%), Sockerbetor (6%), Potatis (3%)
Prel. skörd 2024 jämfört med 2023	Spannmål: +22% Oljeväxter: +22% Ärtor & åkerböna: -19%

Källor:
Jordbruksverket
*SCB (avser år 2024)

Fortsättning

Skåne län

Kommentar från lantbrukare i regionen

I början av april konstaterade Marianne Andersson, lantbrukare utanför Trelleborg och förtroendevald i Landshypotek, att stora delar i södra delen av Skåne är klara med vårbruket.

Lite mer återstod då i mellanbygd där man har animalieproduktion, potatisodling och grönsaker. De som är klara med sådden vill ha regn och det gäller särskilt till spannmålen och sockerbetorna.

Västra Götalands län

- Viktig jordbruksregion. 18% av landets åkermark finns i området. 19% av regionens landareal* utgörs av åkermark.
- Jordbruksföretagen i länet har i genomsnitt 44 hektar.
- Länet stod preliminärt för 20% av Sveriges totala spannmålsskörd år 2024, 10% av landets skörd av oljeväxter samt 22% av hela Sveriges skörd av ärtor och åkerbönor.

Mer om lantbruken i Västra Götaland

Västra Götaland är en av Sveriges största jordbruksregioner. Sammanlagt har regionen landets största åkerareal och flest antal nötkreatur. Inriktningen på lantbruken har här stor variation. En betydande del utgörs av spannmålsodling men många gårdar har också djurhållning för mjölk-, kött- och äggproduktion. Jordbruken är en viktig motor för andra serviceyrken i närområdet. I området finns också livsmedelsindustri.

Landareal 2024 (ha)*	2 380 037
Åkermark 2024 (ha)	455 187
Andel av landets åkerareal 2024 (%)	18%
Antal jordbrukare juni 2024	10 589
Andel av landets totala antal jordbrukare 2024	19%
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Vall (39%), Höstveten (16%), Havre (13%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Havre (13%), Vårkorn (10%), Vårveten (2%)
Prel. skörd 2024 jämfört med 2023	Spannmål: +6% Oljeväxter: -56% Ärtor & åkerbönor: +6%

Källor:
Jordbruksverket
*SCB (avser år 2024)

F.d. Skaraborgs län

- Viktig jordbruksregion (ingår i Västra Götaland). 10 % av landets åkermark finns i området. 35 % av Skaraborgs landareal* utgörs av åkermark.
- Statistik på kommunnivå saknas för skörden 2024. Västra Götaland stod preliminärt för 20% av Sveriges totala spannmålsskörd, 10% av landets skörd av oljeväxter samt 22% av hela Sveriges skörd av ärtor och åkerböna.

Mer om lantbruken i Skaraborg

Vad som tidigare hette Skaraborgs län ingår idag i Västra Götalands län. Regionen är en av Sveriges viktigaste jordbruksområden och har en variation av driftsinriktningar. Under år 2024 odlades spannmål på mer än hälften (57%) av åkerarealen i Skaraborg. Här är vall den vanligaste grödan, följt av höstvetete, havre och vårkorn.

I Skaraborg finns många jordbrukare med djur. En stor andel av vall, spannmål, ärtor och åkerböna blir djurfoder. Enligt statistik från Jordbruksverket fanns 10 % och 16 % av landets mjölkkor respektive smågrisar i regionen år 2023. Därutöver är lantbruksföretagen en viktig motor för andra serviceyrken i närområdet.

Landareal 2024 (ha)*	734 535
Åkermark 2024 (ha)	259 737
Andel av landets åkerareal 2024 (%)	10%
Antal jordbrukare 2024	3 747
Andel av landets totala antal jordbrukare 2024	7%
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Vall (28%), Höstvetete (23%), Havre (14%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Havre (14%), Vårkorn (12%), Ärtor & åkerböna (3%)
Skörd 2024 jämfört med 2023 (här Västra Götalands län)	Spannmål: +6% Oljeväxter: -56% Ärtor & åkerbönor: +6%

Fortsättning

F.d. Skaraborgs län

Kommentar från lantbrukare i regionen
(slutet av mars)

– Vårbruket är mycket tidigare än normalt. Överlag ser det väldigt positivt ut, jorden har bra bärighet, marken är luftig, tack vare att det inte varit så mycket nederbörd, säger lantbrukaren Anders Wallskog på sin gård i Moholm utanför Töreboda, där han sår åkerbönor, korn samt grynhavre, som blir havregryn.

Majsen väntar han med att så tills det blir lite varmare, då behöver det vara 10 grader i marken.

Anders är också förtroendevald i Landshypotek.

Gotlands län

- Jordbruket sysselsätter många på Gotland och är viktig för landets livsmedelsproduktion.
- Jordbruksföretagen på Gotland har i genomsnitt 73 hektar åker.
- 3% av landets åkermark finns på Gotland. 27% av länets landareal* utgörs av åkermark.
- Spannmålsskörden på Gotland 2024 utgjorde preliminärt 3% av landets totala spannmålsskörd, 4% av landets skörd av oljeväxter samt 5% av hela Sveriges skörd av ärter och åkerböna.

Mer om lantbruken på Gotland

För Gotland är jordbruket viktigt. Länet har den största andelen jordbruksareal i förhållande till sin befolkning. Med det följer att lantbruksföretagen är en viktig motor för andra serviceyrken i närområdet. Utmärkande för Gotland är också en hög andel grönsaksodlare och en relativt stor mjölk- och nötköttproduktion.

Landareal 2024 (ha)*	313 400
Åkermark 2024 (ha)	85 399
Andel av landets åkerareal 2024 (%)	3%
Antal jordbrukare juni 2024	1 249
Andel av landets totala antal jordbrukare 2024	2%
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Vall (41%), Höstvetete (18%), Vårkorn (10%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Vårkorn (10%), Majs (4%), Vårvetete (4%)
Prel. skörd 2024 jämfört med 2023	Spannmål: +26% Oljeväxter: +29% Ärter & åkerböna: +6%

Källor:
Jordbruksverket
*SCB (avser år 2024)

Fortsättning

Gotlands län

Kommentarer från regionen

Elof Nilsson som är lantbrukare på norra Gotland och förtroendevald i Landshypotek, odlar i vår konventionell vårraps, ekologiska ärtor och vårkorn. Detta utöver vall som är huvudgrödan och blir foder till djuren. Elof uppfattar läget försiktigt optimistiskt med hyfsad stämning bland lantbrukskollegerna i regionen.

Stefan Pettersson, kundansvarig på Landshypotek Bank i Visby, konstaterar att vårbruket på Gotland är tidigare än normalt på grund av en torrare vår än på länge, vilket också är lite oroande.

I början av april var det främst spannmålsodling på fast mark som var igång, medan myrmark och majssådd behövde lite mer värme i jorden för att vara redo för sådd.

Regnstänk på rutan. Vårbruket handlar också om att ta hand om grödorna som såddes i höstas. Elof Nilsson gör här, i mitten av april, andra given av gödning till Informervetet som klarat vintern galant.

Östergötlands län

- Viktigt jordbrukslän med den tredje största jordbruksarealen i landet. 8% av landets åkermark finns i Östergötlands län. 19% av länets landareal* utgörs av åkermark.
- Jordbruksföretagen i länet har i genomsnitt 71 hektar.
- Enligt Jordbruksverkets preliminära statistik över skörden 2024 var Östergötlands andel av Sveriges totala spannmålsskörd 11%. Länets andel av landets skörd av oljeväxter samt skörd av ärtor och åkerbönor var 11% respektive 15%.

Mer om lantbruken Östergötland

Östergötland har den tredje största jordbruksarealen i landet. Samtidigt har länet skilda möjligheter för jordbruk, vilket speglas i typen av produktion. Omkring en tredjedel av jordbruksföretagen har växtodling, en tredjedel djurproduktion och en tredjedel blandad produktion eller småbruk. Närheten till industri ger också fler möjligheter.

Landareal 2024 (ha)*	1 055 546
Åkermark 2024 (ha)	197 492
Andel av landets åkerareal 2024 (%)	8%
Antal jordbrukare juni 2024	2 954
Andel av landets totala antal jordbrukare 2024	5%
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Vall (35%), Höstveten (31%), Vårkorn (6%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Vårkorn (6%), Havre (5%), Ärtor & åkerbönor (3%)
Prel. skörd 2024 jämfört med 2023	Spannmål: +11% Oljeväxter: -20% Ärtor & åkerbönor: -4%

Källor:
Jordbruksverket
*SCB (avser år 2024)

Fortsättning

Östergötlands län

Kommentar från lantbrukare i regionen

De första vågrödorna såddes första dagarna i april. I år har vårsådden varit tidig, cirka 1 månad tidigare än förra året och ungefär 10–14 dagar tidigare än normalt.

Nästa steg efter sådden är att gödsla höstgrödor samt att förbereda ogrässåsongen, säger Carl-Fredrik Isaksson, lantbrukare utanför Linköping och förtroendevald i Landshypotek.

På gården odlas havre till havregryn samt alsikeklöver till frö. Vi har normal fördelning av grödor i år, brukar sällan vara så då det brukar ändra sig. Kostnads- och prisläget har styrt något att välja vågrödor med något mindre insatser jämfört med andra grödor.

Södermanlands län

- 5 % av landets åkermark finns i Södermanlands län. 20 % av länets landareal* utgörs av åkermark.
- Jordbruksföretagen i länet har här i genomsnitt 67 hektar åkermark.
- Länets andel av Sveriges totala spannmålsskörd var för år 2023 preliminärt 5%. För samma år stod jordbruk i länet för 5% av landets skörd av oljeväxter samt 4% av hela Sveriges skörd av ärtor och åkerböna.

Mer om lantbruken i Sörmland

Drygt en femtedel av länets landareal utgörs av åkermark, vilket är den tredje största andelen i Sverige (endast Skåne och Gotland har större andel). På 45% av länets åkerareal odlas spannmål, och den vanligaste spannmålsgrödan här är höstvetete. 2024 fanns det 1 894 jordbruksföretag i länet.

Landareal 2024 (ha)*	606 860
Åkermark 2024 (ha)	122 178
Andel av landets åkerareal 2024 (%)	5%
Antal jordbrukare juni 2024	1 894
Andel av landets totala antal jordbrukare 2024	3%
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Vall (38%), Höstvetete (25%), Vårkorn (10%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Vårkorn (10%), Havre (5%), Vårvetete (2%)
Prel. skörd 2024 jämfört med 2023	Spannmål: +29% Oljeväxter: +45% Ärtor & åkerböner: +88%

Källor:
Jordbruksverket
*SCB (avser år 2024)

Fortsättning

Södermanlands län

Kommentar från lantbrukare i regionen

På gården Segerhult strax utanför Katrineholm konstaterar Martin Ohlson, som också är förtroendevald i Landshypotek, att vårbruket varit tidigare än vanligt.

Inför sådden var det torrt i marken och höstgrödorna såg också bra ut. Martin brukar börja så ärtor men i år blev det först havre då han inte vågade så ärtorna så tidigt, säger han när vi pratar med honom i början av april.

Det är något som är speciellt med vårbruket. Och det är spännande – oavsett generation.

Uppsala län

- 6% av landets åkermark finns i Uppsala län. 20% av länets landareal* utgörs av åkermark.
- Gårdarna har i genomsnitt 66 hektar åker i länet.
- Uppsala län stod 2024 preliminärt för 7% av Sveriges totala spannmålsskörd, 6% av landets skörd av oljeväxter samt 15% av hela Sveriges skörd av ärtor och åkerböna.

Mer om lantbruken i Uppsala län

Cirka en femtedel av länets landareal utgörs av åkermark, vilket är den fjärde största andelen i Sverige (som toppas av Skåne, Gotland och Södermanland). På cirka hälften (51%) av länets åkerareals odlas spannmål, och den vanligaste spannmålsgrödan är höstvetete. 2024 fanns här 2 479 jordbruksföretag.

Landareal 2024 (ha)*	818 772
Åkermark 2024 (ha)	160 740
Andel av landets åkerareal 2024 (%)	6%
Antal jordbrukare juni 2024	2 479
Andel av landets totala antal jordbrukare 2024	4%
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Vall (29%), Höstvetete (24%), Vårkorn (15%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Vårkorn (15%), Vårvetete (6%), Havre (5%)
Prel. skörd 2024 jämfört med 2023	Spannmål: +21% Oljeväxter: -2% Ärtor & åkerbönor: -43%

Källor:
Jordbruksverket
*SCB (avser år 2024)

Fortsättning

Uppsala län

Kommentar från lantbrukare i länet

Robert Ihrsén, lantbrukare i Fjärdhundra i närheten av Enköping och även förtroendevald i Landshypotek, konstaterar inför årets vårsådd att man är optimist men att det samtidigt finns en oro. Både väder och spannmålspriser är osäkerhetsfaktorer.

Örebro län

- 4% av landets åkermark finns i Örebro län. 12% av länets landareal* utgörs av åkermark.
- Gårdarna i länet har i genomsnitt 51 hektar åker.
- Örebro län stod 2024 preliminärt för 5% av Sveriges totala spannmålsskörd, 2% av landets skörd av oljeväxter samt 3% av hela Sveriges skörd av ärtor och åkerböna.

Mer om lantbruken i Örebro län

Länet domineras av växtodling. Drygt en tredjedel har växtodling, en femtedel djurhållning och övriga har småbruk eller blandat jordbruk. På cirka hälften av åkerarealen odlades spannmål, och den vanligaste spannmålsgrödan är höstvetete. 2024 fanns här 2 028 jordbruksföretag.

Kommentar från lantbrukare i regionen

Vårsådden är tidigare än vanligt i Örebroregionen. Lars-Johan Merin, som är växtodlare i Fellingsbro, och även förtroendevald i Landshypotek, berättar att först ut är havre, följt av korn och sedan varraps.

Landareal 2024 (ha)*	850 339
Åkermark 2024 (ha)	101 590
Andel av landets åkerareal 2024 (%)	4%
Antal jordbrukare juni 2024	2 028
Andel av landets totala antal jordbrukare 2024	4%
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Vall (33%), Höstvetete (17%), Vårkorn (13%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Vårkorn (13%), Havre (13%), Vårvetete (6%)
Prel. skörd 2024 jämfört med 2023	Spannmål: +24% Oljeväxter: -47% Ärtor & åkerbönor: +65%

Källor:
Jordbruksverket
*SCB (avser år 2024)

Gävleborgs län

- Jordbruket i länet karaktäriseras av gårdar med växtodling och djur kombinerat med skogsbruk. Gårdarna i länet har något mindre areal åkermark jämfört med genomsnittet för landet. I genomsnitt har länets gårdar 37 hektar åker.
- Länet har 3% av landets åkermark. 4% av länets landareal* utgörs av åkermark.
- Länet stod 2023 preliminärt för 1% av Sveriges totala spannmålsskörd.
- Klimatet gör att höstsådda grödor är relativt ovanligt. Växtodlingen domineras av vall och vårsådda grödor.

Mer om lantbruken i Gävleborg

Lantbrukarna i Gävleborg är i ett nationellt perspektiv diversifierade, med såväl djurhållning som odling och skogsbruk. Därutöver är lantbruksföretagen en viktig motor för andra serviceyrken i närområdet.

Landareal 2024 (ha)*	1 811 307
Åkermark 2024 (ha)	65 701
Andel av landets åkerareal 2024 (%)	3%
Antal jordbrukare juni 2024	1 788
Andel av landets totala antal jordbrukare 2024	3%
Markanvändning 2024 (andel av åkermark)	Vall (65%), Vårkorn (14%), Havre (6%)
Tre vanligaste vårsådda grödor 2024 (andel av åkermark)	Vårkorn (14%), Havre (6%), Vårvete (3%)
Prel. skörd 2024 jämfört med 2023	Spannmål: +54% Oljeväxter: n.a. Ärter & åkerbönor: n.a.

Källor:
Jordbruksverket
*SCB (avser år 2024)

Fortsättning

Gävleborgs län

Kommentar från lantbrukare i regionen

Aron Westlin, lantbrukare i Valbo och förtroendevald i Landshypotek började så i mitten av april, vilket är ca två veckor tidigare än normalt. Han noterar att vädret varit väldigt varmt den här våren.

Samtidigt har det funnits utmaningar med att snön försvunnit från åkrarna, men att det ändå varit rejäla frostnätter som påverkar höstsådda grödor, med stor osäkerhet kring om de klarar sig eller inte.

Förberedelsestiden har också kortats ner vilket har gjort att det blivit lite stressigt. Dessutom gäller det att inte vara för snabb ut på fälten trots att man är sugen, utan ha lite is i magen och vänta tills ännu bättre förutsättningar och mindre risk för bakslag.

Kontakta för mer information och kommentarer

Vill du intervjua lantbrukare i någon av de landets regioner?
Vill du tala med någon som kan kommentera läget på nationell nivå eller ge en övergripande utblick av läget inom lantbruket?

Presskontakt:

Jonas Feinberg, 070-349 24 10
jonas.feinberg@landshypotek.se